

המלמד

מתכוננים לפרשה

פרשת וַיְצַלֵּי עֲשֶׂה

parashatshavua.com

מה בפרשה?

שרה אמנו נפטרה בגיל 127, בקרית ארבע. אברהם ספד לשרה, התאבל עליה, קנה את מערת המכפלה מאת עפרון החתי תמורת ארבע מאות שקל כסף, וקבר את שרה. אברהם שלח את אליעזר עבדו לחפש אשה עבור יצחק בחרן. אליעזר יצא עם עשרה גמלים והגיע לבאר המים שמחוץ לעיר. שם, הוא בקש מה' בקשה מיחדת - שייסע לו להכיר את האשה המתאימה ליצחק על ידי סימן. האשה אשר תציע לתת לו לשותות, וגם להשקות את גמליו, היא האשה הנכונה. ה' עזר לאליעזר והוא מצא את רבקה ליד הבאר. רבקה נהגה בדיוק כפי שהתנה אליעזר. לאחר הביקור בבית משפחת רבקה והמפגש עם לבן הרמאי, היא בוחרת ללכת חזרה לארץ כנען עם אליעזר ולהתחתן עם יצחק. לאחר מכן אברהם נשא לאשה את קטורה, והיא ילדה 6 בנים. למרות שהיו לאברהם בנים רבים, הוא נתן את כל אשר לו ליצחק. אברהם נפטר בגיל 175. הפרשה מסתיימת בספור תולדות ישמעאל. (הרב צבי האריס)

"וַיָּקָם שִׂדָּה עֶפְרוֹן אֲשֶׁר בַּמִּכְפֶּלֶה ... וְהַמַּעֲרָה אֲשֶׁר-בּוֹ
וְכָל-הָעֵץ אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה אֲשֶׁר בְּכָל-גְּבֻלוֹ סָבִיב"

המלחם העשירי מוקדש

לעזר ר' יצחק בן ר' יהושע זאב
ולעז שרה וזיה בת פרל

איור: ינון פתחיה

המלמד

מתכוננס לפרשה

2

מיתת שרה אמנו וקניית מערת המכפלה

לאחר עקידת יצחק, שרה אמנו מתה בת מאה עשרים ושבע שנה. אברהם אבינו מניע מבאר שבע לחברון למצוא אחוזת קבר כדי לקבור את שרה. הקניין הראשון שעושה אברהם אבינו בארץ ישראל היא מערת המכפלה.

1. מה עניין סמיכות פרשיית הולדת רבקה לפרשיית פטירת שרה? (בעל הטורים כג,א)

2. מדוע נכתבה המילה 'שנה' או 'שנים' בכל חלק מחיי שרה (מאות, עשרות, יחידות)? (רש"י כג,א)

3. מדוע נסמכה מיתת שרה לעקידת יצחק (רש"י כג,ב)

4. על שם מה נקראת חברון קרית ארבע? (2 פירושים) (רש"י כג,ב)

5. כיצד דורש רבינו בחיי את שם העיר חברון? (רבינו בחיי כג,ב)

6. כתוב בפסוק "ויבא אברהם לספד לשרה ולבכותה" כאשר האות 'כ' קטנה. מדוע (בעל הטורים כג,ב)

7. אברהם רוצה לקנות אחוזת קבר ואומר לבני חת "גר ותושב אנכי עמכם" מה כוונתו? (רש"י כג,ד)

8. מה עונים בני חת לאברהם? (כג,ו)

9. מדוע מערת המכפלה נקראת כך? שתי סיבות (רש"י כג,ט)

10. אברהם קנה את מערת המכפלה 'בכסף מלא'. מי עוד קנה מקום חשוב בארץ ישראל 'בכסף מלא'? ממי הוא קנה? (רש"י כג,ט)

11. עפרן החתי "אמר הרבה ואפילו מעט לא עשה". עפרן אמר בתחילה לאברהם "קח את השדה בחינם" ובסוף שמח לקחת מאברהם "שקל כסף עובר לסוחר" (שניתן לקנות איתו בכל מקום)

12. ויקם שדה עפרון - מה הכוונה? וכי שדה יכול לקום? (רש"י כג,יז)

13. איזה ברכה מברכות ה' לאברהם בפרשת 'לך לך' מתקיימת בפרשה זו? (רמב"ן כג,יט)

המלמד

מתכוננים לפרשה

3

הציווי לאליעזר

אברהם אבינו מחפש כלה ליצחק אבינו אך לא רוצה לקחת כלה מארץ כנען, שהיה בנו המקולל של חם. אברהם אבינו מצווה את אליעזר העבד ללכת למצוא אישה ליצחק.

1. וה' ברך את אברהם בכל' - מה זה 'בכל'? ומה זה קשור להמשך הפרשה?(רש"י כד, א) _____
2. וה' ברך את אברהם בכל' - הרמב"ן מבאר את דעת ר' מאיר שהייתה זו ברכה לאברהם אבינו שלא הייתה לו בת. מדוע? (רמב"ן כד, א) _____
3. על מה השביע אברהם את אליעזר? (כד, ג) _____
4. ממה חושש העבד וממה מזהיר אברהם אבינו את העבד? (כד, ה"ז) _____
5. 'ה' אלהי השמיים... מבית אבי ומארץ מולדתי' - מה זה 'בית אבי' ומה זה 'ארץ מולדתי' של אברהם?(רש"י כד, ז) _____
6. מי ילך לפני העבד כדי לקחת אישה ליצחק?(כד, ז) _____
7. מה יעשה העבד אם האישה לא תרצה לשוב איתו לארץ? (רש"י כד, ח) _____

השליחות של אליעזר

אליעזר העבד יוצא לשליחות עמוס כל טוב על עשרה גמלים ומגיע לארם נהרים, עירו של נחור, אח של אברהם.

1. מה הכוונה שהגמלים היו 'מגמלי אדוניו'? וכי לקח ממקום אחר?(רש"י כד, י) _____
2. למה לוקח העבד שטר שבו "כל טוב אדוניו בידו"? (רש"י כד, י) _____
3. לפי מה החליט אליעזר שהוא יבחר את האישה ליצחק?(כד, יד) :אליעזר העבד יבקש מהנערה: "הטי" _____ "רק לאליעזר עצמו) והנערה תענה לו: "אשקה" _____
4. איזה סוג של אישה חיפש אליעזר? מהי המידה שהייתה חשובה שתהיה בה ומדוע?(רש"י כד, יד) _____
5. אליעזר פה 'שאל שלא כהוגן ונענה כהוגן' - זימן לו הקב"ה את רבקה. מה היה לא טוב בתנאי שהתנה אליעזר לגבי האשה ליצחק? מי עוד לא שאל שלא כהוגן.(רבינו בחי' כד, יד) _____
6. מדוע רץ העבד לקראת רבקה?(רש"י כד, יז) _____
7. רבקה מיד מורידה את הכד עם המים ונותנת לו לשתות. מה רבקה אומרת לאליעזר: (כד, יט) _____
8. ותכל להשקותו ותאמר' - איזה כלל מקיימת פה רבקה?(ספורנו כד, יט) _____

המלמד

מתכוננים לפרשה

4

השליחות של אליעזר

1. מה פירוש המילה 'משתאה'? (רש"י כד, כא) משתאה=משתומם ומתבהל, כיוון שהוא קרוב להצליח כלומר - אליעזר רואה שיש בה את מידת החסד, אך עדיין לא בטוח אם היא מבית אברהם
2. מה עושה אליעזר מיד כאשר הגמלים סיימו לשתות? (כד, כב)
3. מה הרמזים שרש"י מוצא בתכשיטים שאליעזר הביא לרבקה? (רש"י כד, כב)
4. אליעזר היה בטוח שה' מוביל אותו בדרך טובה, ושהוא ימצא אשה ליצחק. כיצד לומדים? (רש"י כד, כג)
5. מדוע אליעזר משתחוה לקב"ה? (כד, כג כה)

אליעזר בבית משפחת רבקה

רבקה שומעת את אליעזר העבד מודה לה' אלהי אברהם אחי נחור היא רצה לביתה לספר לאמה על בואו של האורח.

1. לבן, אחיה של רבקה רץ אל האיש. מדוע לבן רץ לקראת העבד? (רש"י כד, כט)
2. האיש הראשון שאליעזר פוגש ממשפחת רבקה הוא לבן, אחיה. מה הסמליות שבכך? (בעל הטורים כד, כט)
3. מה כוונת לבן כשאומר: "ואנוכי פינתי הבית?" (רש"י כד, לא)
4. אליעזר הגיע עם כסף וזהב לחרן. מה עשו כשראו אנשי המקום את אליעזר כך? מה מנע מהם לעשות את מעשיהם? (ילקוט שמעוני כד, לג)
5. אוכל מוגש לפני אליעזר, אך הוא מסרב לאכול. מדוע? (כד, לג)
6. מה כוונת הכתוב בכתוב חסר - 'אלי' בקשר לאליעזר? (רש"י כד, לט)
7. מה לומדים מכך שאליעזר אומר 'ואבוא היום'? (רש"י כד, מב)
8. מה אנו לומדים מכך שהתורה מביאה את כל דברי אליעזר, שרק חוזרים על מה שקראנו כבר? (רש"י כד, מב)
9. אליעזר פוגש את רבקה ליד הבאר לאחר שהשקתה אותו ואת גמליו, נותן לה את התכשיטים, ולאחר מכן שואל בת מי את. אך כאשר אליעזר מספר על פגישתו עם רבקה, לאביה בתואל, הוא משנה את סדר הדברים. מה סדר הדברים שאמר אליעזר לבתואל? (כד, מג-מו)

המלמד

מתכוננס לפרשה

5

אליעזר בבית משפחת רבקה

9. למה רשום "ויען לבן ובתואל" ולא "ויענו לבן ובתואל"? (רשי כד, ג)
10. בתחילה אליעזר דיבר עם משפחתה של רבקה ומי שענה לו היו לבן ובתואל. אך בהמשך בתואל נעלם. מה קרה? (רשי כד, גה)
11. אליעזר ועבדיו נשארו ללון בבית בתואל. בבוקר כאשר ביקש לצאת לדרך עם רבקה, אמא של רבקה ואחיה רצו למנוע מרבקה ללכת. אליעזר מבקש שלא יעכבו אותו והם מציעים לשאול את רבקה אם היא רוצה ללכת. מה היתה תשובת רבקה? (כד, נח)
12. משפחת רבקה רצו שרבקה תישאר בביתה ימים או עשור. מה המשמעות? (רשי כד, גה)
13. מה לומדים מכך ששאלו את רבקה אם היא רוצה להינשא ליצחק? (רשי כד, גז)
14. מה הייתה הסכנה בכך שברכת בני משפחת רבקה תתקבל? מה הפיתרון? (מדרש רבה כד, נט)
15. רבקה הביעה את הסכמתה ללכת עם אליעזר. במה ברכה אותה משפחתה? (כד, ס) "אחותינו את _____ ויירש _____ את _____"

החזרה לארץ ישראל והמפגש עם יצחק

רבקה עוזבת את בית אביה, יחד עם נערותיה, ויוצאת לדרך עם אליעזר לכיוון בית אברהם.

6. מה עשה יצחק ב'בוא באר לחי ראי'? (רשי כד, סב)
7. מדוע יצחק הלך לבאר לחי רואי? מה היה שם? (ספורנו כד, סב)
8. כתוב בפסוק "ויצא יצחק לשוח בשדה". מה פירוש המילה "לשוח"? (רשי כד, סג)
9. מה קרה לרבקה כאשר ראתה את יצחק? (כד, סד)
10. מדוע שואלת רבקה דווקא על יצחק מדוע הוא בא לקראתם? וכי הוא היה הראשון שהלך בדרך המקבילה אליהם? (רשב"ם כד, סה)
11. אליעזר עונה לשאלת רבקה כי האיש שלפניהם הוא יצחק. מה הדבר הראשון שעשתה רבקה? (כד, סה)
12. מה סיפר אליעזר ליצחק, מלבד הסיפור הטבעי שקרה? (רשי כד, סו)
13. איזה ניסים חוזרים לאוהלה של שרה כאשר רבקה מגיעה? (רשי כד, סז)?

המלמד

מתכוננס לפרשה

6

מות אברהם אבינו

לאחר פטירתה של שרה אמנו, מתחתן אברהם עם אישה בשם קטורה. קטורה יולדת ילדים. אברהם משלח את כל הילדים מביתו, נותן להם מתנות וליצחק נותן את כל רכושו הרב. אברהם נפטר בשיבה טובה.

1. מי היא 'קטורה' ומדוע היא נקראת כך? (רש"י כה,א)
2. כמה בנים היו לקטורה? (כה,א)
3. כתוב: 'ויתן אברהם את כל אשר לו' במה מדובר? (רש"י כה,ה)
4. מה נתן אברהם לבני הפילגשים? 2 פירושים (רש"י כה,ו)
5. באיזה גיל נפטר אברהם? (כה, ז)
6. מי קבר את אברהם במערת המכפלה ומה אנו לומדים מכך? (רש"י כה,ט)
7. אברהם לא בירך את יצחק אלא ה'. מדוע? (רש"י כה,יא)
8. מה ההבדל בין הלשון שבה נכתבו תולדות ישמעאל לבין הלשון שבה נכתבו תולדות יצחק בפרשה הבאה? (רשב"ם כה,יב)
9. בן כמה היה ישמעאל כשמת? (כה,יז)
10. על פני כל אחיו נפל' - מה נלמד מהסמיכות לפרשה הבאה המדברת על תולדות יצחק? (בעל הטורים כה,יח)

תפזורת לפרשה

מחסן מילים:

חיי שרה, יצחק,
קרית ארבע, חברון,
עפרון, אליעזר,
מערת המכפלה,
רבקה, בתואל,
גמלים, כד,
נזם זהב, מספוא,
קטורה,
אלפי רבבה,
מגדנות, לבן

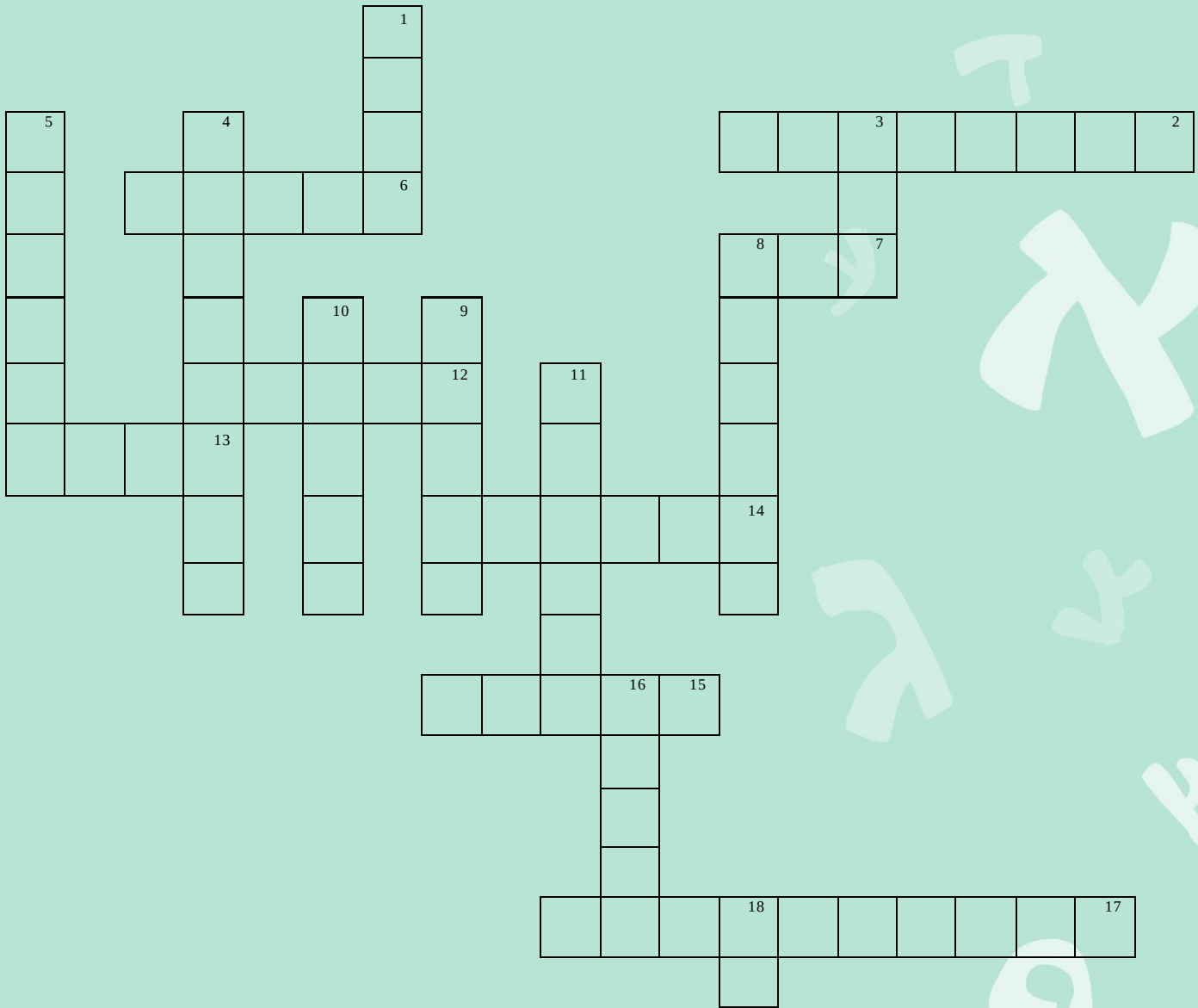
ת	מ	ג	ד	נ	ו	ת	ת	ס	ה	ח	ק
נ	ס	מ	ס	פ	ו	א	פ	מ	י	ב	א
ס	ז	ל	ע	א	א	ל	י	ע	ז	ר	ס
ח	י	י	ש	ר	ה	כ	י	ר	ל	ו	צ
ל	צ	מ	ט	ב	ד	ק	ט	ת	ב	נ	א
ר	ח	ב	פ	ק	ט	ו	ר	ה	ל	צ	ר
ר	ק	ז	נ	ה	א	נ	ז	מ	ז	ה	ב
ע	ב	ר	א	ת	י	ר	ק	כ	ה	ו	ת
ד	ח	צ	ג	צ	נ	ג	ז	פ	נ	פ	ו
מ	כ	ה	ד	ב	נ	נ	ג	ל	ד	ב	א
כ	א	ל	פ	י	ר	ב	ב	ה	צ	צ	ל
כ	ב	ז	ע	פ	ר	ט	נ	ו	ר	פ	ע

תורתך שעשועי

7

תשבץ לפרשה

מאונך

1. יצא לשוח בשדה
3. עולה בגמטריה בן (רש"י כד, א)
4. על שם הענקים (רש"י כג, ב)
5. שם הפרשה
8. שמו אותם על הכלה
9. ספינת המדבר
10. לקח סכום כסף גדול מאברהם אבינו
11. יצא לשליחות בארץ רחוקה
16. בנו של נחור
18. כלי קיבול בפרשה

מאוזן

2. אחותנו את היי
6. אישתו של אברהם אבינו
7. פינה את הבית מעבודת אלילים
12. אוכל לגמלים
13. המים עלו לקראתה
14. תני לי לשתות בבקשה
15. קרית ארבע
17. קריה כר כיוון שיש שתי קומות (רש"י כג, ט)